

kompromis med kvaliteten af uddannelsen og kvaliteten af den styrke, vi har sendt af sted.

(Kort bemærkning).

Forsvarsministeren (Søren Gade):

Jeg kan bare sige til hr. Frank Aaen, at det faktisk er sådan, at i øjeblikket har vi, så vidt jeg husker, i alt ca. 1.150 soldater udsendt, og det tal skal øges gradvis, så vi vil have mulighed for at have op til 360 soldater udsendt til Afghanistan, når og hvis Folketinget vedtager det, vi behandler her i dag.

Hermed sluttede forhandlingen, og forslaget overgik derefter til anden (sidste) behandling.

Afstemning

Formanden:

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Forsvarsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Op-hold*). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Første behandling af lovforslag nr. L 100: Forslag til lov om ændring af lov om hjemmevernet. (Ændring af reglerne om uddannelse, udpegelse til distriktsudvalg m.v.). Af forsvarsministeren (Søren Gade). (Fremsat 9/12 2005).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Marion Pedersen (V):

Danmark er så heldig at have en engageret befolkning, hvor mange frivillige gerne vil hjælpe til, når det gælder forsvaret og beskyttelsen af samfundet. Det kan man se i redningsberedskabet og i hjemmevernet, hvor mange frivillige aktivt deltager.

Med den ændring af loven, som vi i dag behandler, skabes der et klart og fremtidssikret grundlag for hjemmevernets nye opgaver i Danmark. Lovforslaget skal altså være med til at sikre, at Danmark bliver bedre i stand til at imø-

degå fremtidens trusler mod det danske samfund.

Hjemmevernets indsats skal centreres om at yde assistance til de øvrige aktører i totalforsvaret, nemlig det almindelige forsvar, politiet og redningsberedskabet. Hjemmevernet vil således kunne være med til at skabe robusthed i det samlede beredskab; hjemmevernet vil komme til at spille en rolle, både i fred og i krig, og det vil kunne hjælpe i tilfælde af særlige hændelser, herunder terror, ulykker og katastrofer.

Konkret præciserer lovforslaget, at hjemmevernets militære uddannelse skal tilpasses totalforsvaret; at hjemmevernet opdeles i en aktiv styrke og en reserve; at der skal ydes mindst 24 timers funktionsrelevant tjeneste for at kunne være i den aktive del; at hjemmevernssoldaterne årligt skal aflægge skydeprøve for at få udleveret våben, og at hjemmevernets indsatsstyrke oprettes med op til 600 mand pr. region. Alt sammen ting, som giver hjemmevernet de kompetencer, den styrke og den troværdighed, som gør hjemmevernet til en attraktiv partner for det danske totalforsvar.

Kl. 16.35

Hjemmevernet bygger på frivillig deltagelse. De frivillige hjemmevernssoldater får ingen løn for det arbejde, de udfører, selv om de faktisk ofte bruger en stor del af deres ferie og fritid på at bidrage til beskyttelsen af det danske samfund. Dette engagement for det danske samfunds sikkerhed og sammenhæng skal påskønnes i allerhøjeste grad, og derfor er det også vigtigt for Venstre at få slået klart fast, at der er behov for hjemmevernets indsats og kompetencer, og at vi forventer, at hjemmevernet inddrages aktivt som støtte for politiet, forsvaret og redningsberedskabet. Inddragelsen skal udmøntes både ved fælles uddannelse og øvelsesaktivitet og i den almindelige hjælp, som hjemmevernet yder til samfundet.

Det giver dette lovforslag mulighed for, og derfor støtter Venstre, at det vedtages.

Per Kaalund (S):

Afslutningen af den kolde krig og Berlinmurens fald osv. ændrede jo på dramatisk vis trusselbilledet mod Danmark i en mere positiv retning, nemlig at der ikke længere var nogen egentlig trussel mod dansk territorium.

I den kolde krigs periode ydede hjemmevernsfolkene en god og fin indsats, og det skylder det danske samfund dem megen tak for. Men det er klart, at de ændrede forudsætninger

har bevirket meget store omstillinger af det danske forsvar, senest med forsvarsforliget for 2005-2009. Hjemmeværnets fremtidige rolle og opgaver har været diskuteret siden afslutningen på den kolde krig, men først med det nye forsvarsforlig er der indgået aftale om den fremtidige indretning af hjemmeværnet.

Fra Socialdemokratiets side har vi lagt afgørende vægt på, at såfremt hjemmeværnet skulle bevares, var det nødvendigt med en reform. Hjemmeværnet har haft op til 60.000 medlemmer, og det har været tydeligt gennem flere år, at ikke alle har været lige aktive. Det er derfor helt i tråd med forsvarsforliget, at hjemmeværnet deles i en aktiv styrke og i en reserve. Med denne opdeling kan der stilles større krav til de aktive om uddannelse, øvelser m.v., og på samme måde kommer der en klar skillelinje mellem dem, der kan tildeles våben, og dem, der ikke kan.

Det har ligget i sagens natur, at hjemmeværnsfolk skulle gøre tjeneste i nærheden af bopæl eller arbejdssted. Denne regel ophæves nu, og med nutidens samfærdselsmuligheder og kommunikationsmuligheder anser vi det ikke for at være noget problem, at denne regel ophæves.

Med hensyn til reserven, der kommer til at omfatte omkring 31.000 medlemmer, vil de stadig kunne bevare tilknytning til hjemmeværnet uden at være i aktiv tjeneste, men de kan i givne situationer selvfølgelig udføre lettere opgaver.

Hjemmeværnets økonomi er beskåret fra ca. 700 mio. kr. til ca. 430 mio. kr. årligt i 2004-priser. Det skal ses i lyset af en vis integration af visse opgaver i forsvaret i øvrigt, men det har også været vigtigt at opretholde hjemmeværnet som selvstændig enhed med eget budget og egen identitet.

Hjemmeværnet bliver en del af totalforsvaret, og dets opgaver vil typisk være at yde assistance ved særlige hændelser, ulykker og katastrofer, også i forbindelse med terrorhandlinger. Hjemmeværnets indsats skal ses i sammenhæng med politiets, forsvarets og redningsberedskabets opgaver, og vi forventer, at man finder ud af fornuftige samarbejdsformer i givne situationer. Kommunalreformens gennemførelse medfører en ændring af hjemmeværnets distriktsopdeling, og den folkelige forankring, som er vigtig, sikres bl.a. ved, at kommunalbestyrelsesmed-

lemmer udpeges som medlemmer af distriktsudvalgene.

Praksis med opbevaring af ammunition i hjemmene blev ændret for nogle år siden, og denne praksis videreføres, så ingen hjemmeværnsfolk fremover opbevarer ammunition hjemme.

Socialdemokraterne kan støtte lovforslaget med forventning om, at hjemmeværnet går ind i en ny tid med relevante opgaver.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Det er et opklarende spørgsmål.

Nu er vi jo fundamentalt imod, at man skal opretholde en institution som hjemmeværnet. Men når der er flertal for at opretholde det og give det nye opgaver, vil jeg gerne spørge hr. Per Kaalund, om Socialdemokratiet er enig i, at hjemmeværnet også skal udføre politiopgaver – altså ikke kun optræde ved katastrofer og måske dirigere trafik, når nogle synes, det er godt, at de står ved et ungske og sådan noget, men også udføre almindelige politiopgaver som f.eks. spirituskontrol af bilister.

Kl. 16.40

(Kort bemærkning).

Per Kaalund (S):

Altså, det ligger i oplægget her, at hjemmeværnet skal kunne støtte forskellige myndigheder, herunder politiet, i visse opgaver, men dermed ligger jo ikke, at de skal udføre egentlige politiopgaver. Man kan bistå politiet, f.eks. med nogle bevogtningsopgaver eller lignende.

Jeg forstår, at hr. Frank Aaen refererer til bl.a. det, der er fremme nu om de jyske politikredse, der har trukket noget på hjemmeværnet. Da jeg læste det, troede jeg umiddelbart, at det var fornuftigt, og at det var i forbindelse med fartkontrol, som jo er et meget stort problem her i landet, specielt i det jyske, hvor de kører meget stærkt. Men der tror jeg ikke, hjemmeværnets kapacitet vil række, der tror jeg næsten vi skulle sætte specialstyrkerne ind, hvis vi skulle have kontrol med hastigheden på de jyske veje.

Men bortset fra det skal det altså klart være under politiets myndighed, i givet fald de rekvirerer assistance, og det er politiet, der har myndighedsudøvelsen. Hjemmeværnsfolkene arbejder kun efter instruks fra politiet på stedet, og det bliver lettere opgaver.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Jeg er lidt bekymret over, at Socialdemokratiet ikke har en lidt mere principiel holdning i den her sag. For vi har jo som stat udstyret politiet og militæret med den ret og mulighed, at de kan udøve vold over for andre, at de kan indgribe over for andre, og de er uddannet til eller bør i hvert fald være uddannet til at kende alle de regler, der skal overholdes, når man udøver en eller anden form for magt over for andre mennesker.

Men her er der jo tale om frivillige i en helt anden organisation, som inddrages i operationer sammen med dem, der har autoriteten og uddannelsen, hvor de helt givet vil kunne blive bragt i en vanskelig situation ude på en landevej i Jylland, hvor det også bliver korporligt, og hvor vi så altså lige pludselig har en hjemmeværnsmand, der ikke er uddannet til det, som skal finde ud af, hvordan han optræder i den situation. Hvor politiet jo har magtbeføjelsen og uddannelsen til at bruge sin magt, har vi altså her en hjemmeværnsmand, som ikke kan antages at have den uddannelse. Jeg synes, det er meget problematisk, at man begynder at uddelegere retten til at udøve magt over andre til folk uden for politi og militær.

(Kort bemærkning).

Per Kaalund (S):

Jeg kan kun sige – og måske gentage – at det bliver efter instruks fra politiet, og jeg kan ikke forestille mig, at hjemmeværnsfolk vil komme ud for, havde jeg nær sagt, korporlighed af forskellig art. Men jeg har set hjemmeværnet fungere meget udmærket mange steder i forbindelse med trafikregulering, i forbindelse med store arrangementer, dyrskuer og fodboldkampe og indkøbscentre osv. Det synes jeg de gør ganske udmærket.

Så jeg tror nok, den instruks, der gives til hjemmeværnsfolkene, er tilstrækkelig til at sikre, at vi ikke kommer i konflikt med vores politilov og de myndigheder, der ligger hos politiet vedrørende deres udøvelse.

Formanden:

Tak til hr. Per Kaalund. Så er det hr. Bent Bøgsted som ordfører.

Bent Bøgsted (DF):

Da vores ordfører, hr. Hans Kristian Skibby, desværre var nødt til at tage af sted nu her, har jeg lovet at læse ordførertalen op.

Det fremsatte lovforslag er en logisk konsekvens af det nuværende forsvarsforlig fra 2005-2009 og det implementeringsgrundlag, der efterfølgende har været en udmøntning af forsvarsforliget.

Dansk Folkeparti ser positivt på, at hjemmeværnets overordnede struktur fremover opdeles i en aktiv styrke og en reservestyrke. Hermed bliver det efter vor opfattelse nemmere at stille skarpt på opgavevaretagelsen og dermed sikre, at hele tanken bag totalforsvaret bliver positivt udnyttet. Således har man med den ændrede struktur lagt op til skærpede krav til indholdet af den årlige tjeneste som frivillig i hjemmeværnet og ligeledes skærpede krav til den lovpligtige uddannelse.

Med lovforslagets vedtagelse sker der således en kvalitetssikring af hele den uddannelse, som de frivillige i hjemmeværnet gennemgår.

De foreslåede ændringer indebærer dels en udvidelse af den lovpligtige uddannelse så vel tidsmæssigt som indholdsmæssigt, dels et krav om, at 24-timers-tjenesten skal være funktionsrelateret.

Med hensyn til sikkerheden omkring udleverede våben skærpes proceduren, ved at de, der har fået udleveret våben, skal bestå en årlig færdighedsprøve i våbenbetjening samt en kontrolskydning.

Ligeledes tilrettelægges reglerne således, at et medlem fremover kan søge optagelse i hjemmeværnet alt efter ønske om eventuelt at være i specialiserede enheder, og dermed ophæves kravet om enten at anvende bopæl eller arbejdssted som krævet kriterium.

Kl. 16.45

I 2002 ændrede man de administrative sikkerhedsprocedurer vedrørende udlevering af ammunition, således at man ikke kan opbevare ammunition på bopælen. Denne praksis blev med den modificerede hjemmeværnslov indskrevet i selve formuleringen i hjemmeværnsloven.

Dansk Folkeparti har også med tilfredshed kunnet konstatere, at man med de foreslåede ændringer af hjemmeværnets distriktsudvalg får ajourført distriktsudvalgenes opbygning til den nye kommunestruktur.

Så alt i alt ser Dansk Folkeparti positivt på det fremsatte lovforslag, men vi forbeholder os retten til at foreslå enkelte detailreguleringer, så-

fremt det videre udvalgsarbejde giver anledning hertil, frem til forslagets endelige vedtagelse.

Allan Niebuhr (KF):

Også fra konservativ side skal der lyde stor ros og anerkendelse til det arbejde, som frivillige udfører i hjemmeværnet. Vi er meget tilfredse med, at der med det nye forsvarsforlig er foretaget en ændring i indsatsen, således at man laver en opdeling i en aktiv tjeneste og en passiv reservestyrke i hjemmeværnet. Dermed mener vi også, at der bliver mulighed for, at de ressourcer, der bruges på hjemmeværnet, bruges optimalt der, hvor de gør mest nytte, og det synes vi er en god ting.

Opdelingen sker jo også som følge af den ændring, der sker i hele forsvaret vedrørende mobiliseringsstyrker og arbejde på territorialområder, og hjemmeværnet indarbejdes nu til at indgå i totalforsvaret. Det er en fornuftig og god indsats, en god ting, at hjemmeværnet arbejder tæt sammen med det øvrige forsvar, med politi og beredskab i fredstid i forbindelse med både terrorhandlinger, uheld, ulykker og andre særlige omstændigheder.

Vi finder, at hjemmeværnets indsats er rigtig god, og vi finder også, at der i den nye ordning ligger en yderligere uddannelse af den aktive styrke med bl.a. årlige skydeøvelser, der viser, at man har færdigheden til at behandle de våben, som man nu er sat til at bruge i sit virke i hjemmeværnet. Også det finder vi rigtig godt.

Vi har ikke set de store problemer i, at politihjemmeværnet arbejder tæt sammen med politiet. Vi synes, det er en god øvelse at gøre i forbindelse med arbejdet med henblik på totalforsvaret og samarbejdet i en tilspidset situation.

Vi skal bare huske på, at når vi snakker arbejdsfordeling mellem politiet og politihjemmeværnet, er det sådan, at det sker efter en klar fordeling, således at det er politiet, der tager sig af de politimæssige opgaver, og at det er en assistance, politihjemmeværnet yder under kyndig ledelse og under ansvar af politienheden. Det er jo sådan, at politiet kan uddelegere en opgave, men de kan ikke uddelegere ansvaret. Det ligger stadig væk hos politiet. Det er selvfølgelig vigtigt, at man dér har en klar skelnen mellem, hvem der laver hvad, så vi ikke snakker om, at politihjemmeværnet indgår som en reservepolitistyrke. Det er ikke det, der er meningen med opgavefordelingen.

Sidst, men ikke mindst, må vi også huske på, at der ved at lave den fordeling jo altså gives

mulighed for, at politifolk kan bruges til andre og mere krævende og uopsættelige opgaver.

Vi støtter fuldt ud forslaget, som det foreligger, og vi er rigtig godt tilfredse med det forslag.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Jeg synes, det er meget besynderligt, at et lov og orden-parti som Det Konservative Folkeparti her støtter, at man skal have frivillige politibetjente. Det må jeg sige undrer mig meget, men jeg havde et andet spørgsmål.

Det var om de her årlige skydeøvelser, hvor hjemmeværnet skal vise, at de er i stand til at kunne betjene våbnene og skyde. Hvem skal de skyde? Hvad er det, de øver sig på? Kan vi ikke bare få et eksempel på, hvad den her evne, de skal opretholde, skal bruges til?

Kl. 16.50

(Kort bemærkning).

Allan Niebuhr (KF):

Det var jo et humoristisk indlæg, men i hvert fald må vi konstatere, at hjemmeværnsfolk, som er i besiddelse af et våben, selvfølgelig også skal være i stand til at håndtere det våben, og det er derfor, det er på sin plads at have skydeøvelser. Det ville være fuldstændig uforsvarligt, hvis man forsynede dem med våben og ikke lod dem afprøve dem. At årligt afprøve dem synes vi er den helt rigtige måde at gøre tingene på.

Med hensyn til at være et lov og orden-parti: Vi er slet ikke så bange for, at politi og politihjemmeværn, som i øvrigt er uddannede under ledelse af politifolk, ikke skulle være i stand til at håndtere de opgaver og fordele dem imellem sig. Det er vi slet ikke spor i tvivl om, og som sagt er det meget vigtigt, at politiet har de ressourcer, der skal til, for at klare de opgaver, de skal klare.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Det var ikke spor humoristisk. Jeg er enig i, at hvis de skal have våben, skal de også vide, hvordan de skal betjenes, men det, der er kernen i spørgsmålet, er: Hvorfor skal de have våben? Hvorfor skal vi opretholde hjemmeværnet i Danmark med våben? Hvad er det for en fjende, vi taler om? Hvad er det for en situation? Hvorfor skal vi have sådan et spejderkorps, der er udstyret med våben? Kan vi ikke få en forklaring på det?

Det er muligt, man kunne finde en forklaring i den kolde krigs tid, men hvorhenne er der nogen som helst forklaring på at have en frivillig militær styrke i dagens Danmark?

(Kort bemærkning):

Allan Niebuhr (KF):

Nej, jeg var udmærket klar over, at det ikke fra Enhedslistens side var ment som et humoristisk indlæg. Det var mere min opfattelse af indlægget, jeg betragtede som den humoristiske del.

Det er jo klart, at hjemmeværnet indgår i totalforsvaret, også i fredstid og også i forbindelse med eventuelle terrorhandlinger og lignende, og der er det selvfølgelig klart, at også der vil der være behov for, at hjemmeværnsfolk er forsynet med våben, når de har med den slags opgaver at gøre.

Det var ikke i forbindelse med trafikkontrol sammen med politiet. Der er man uden våben, men det er i særlige situationer, hvor man indgår i et totalforsvar.

(Kort bemærkning):

Holger K. Nielsen (SF):

Nu bliver det jo sådan lidt mere konkret. Nu kan jeg forstå, at man skal skyde terrorister. Er det rigtigt opfattet, at Det Konservative Folkeparti mener, det er hjemmeværnets opgave at skyde terrorister? Så vil jeg sige, at hvis det er det, som er terrorbekæmpelsen i det her land, så vil jeg bede til min Herre om, at der ikke kommer nogen terrorister.

Men det kan jeg jo desværre ikke være sikker på. Derfor er det da dybt bekymrende, hvis formanden for Folketingets Forsvarsudvalg, et medlem af et regeringsparti, mener, at grunden til at hjemmeværnet skal have våben, er, at man skal skyde terrorister.

(Kort bemærkning):

Allan Niebuhr (KF):

Jamen hvis hr. Holger K. Nielsen er utryg ved formanden for Forsvarsudvalgets holdning til den her sag, så kan jeg sige, at jeg da kan være lige så utryg ved, at et medlem af Forsvarsudvalget, der har været med til forhandlinger om hjemmeværnets indsats i forbindelse med totalforsvaret og de forventninger, man stiller dertil, ikke også er klar over, at det indgår på den måde.

Det er ikke sådan, at hjemmeværnet skal ud at skyde terrorister, men det er jo meningen, at hjemmeværnet under ledelse af politiet bl.a. skal

være med i bevogtningsopgaver og rekognosceringsopgaver i forbindelse med terrorindsatser. Så at man skal ud og jage terrorister, var ikke det, jeg sagde. Jeg siger bare, at de indgår i totalforsvaret, hvori også terrorindsats indgår.

(Kort bemærkning):

Holger K. Nielsen (SF):

Jo tak, men det, som debatten jo går på, er: Hvad skal man bruge de der geværer til? Vi er jo alle sammen enige om, at der kan være nogle fornuftige opgaver i forbindelse med det ikkemilitære, men hvad skal man bruge de der våben til? Og jeg vil godt have et lidt mere konkret svar end noget med totalforsvar og alle de der ting, som man er blevet enige om. Hvem er det, hjemmeværnfolkene skal skyde? Det var det, hr. Frank Aaen spurgte om, og det har vi da krav på at få et svar på.

(Kort bemærkning):

Allan Niebuhr (KF):

Jeg synes jo ikke, at det kan blive mere konkret, end at den sag vi behandler nu, jo netop drejer sig om hjemmeværnets omstilling til den nye struktur, hvori hjemmeværnet indgår i det kommende totalforsvar. Derfor er jeg nødt til at gentage det med totalforsvaret, som jo er en væsentlig del af det, som hjemmeværnet skal arbejde efter i situationerne, og derfor kan jeg kun sige, at hjemmeværnet er våbenbærende. Jeg ved godt, der er nogle, der har noget imod det, men hjemmeværnet er våbenbærende, og når man er våbenbærende, skal man selvfølgelig også kunne håndtere og bruge de våben, man har. Derfor øvelserne.

Formanden:

Tak til hr. Allan Niebuhr. Så er det hr. Morten Helveg Petersen som ordfører.

Morten Helveg Petersen (RV):

Lovforslaget er en konsekvens af forsvarsforliget og indebærer, at hjemmeværnets overordnede struktur opdeles i en aktiv styrke og i en reserve, og den opdeling betyder bl.a., at der stilles skærpede krav til indholdet af den årlige tjeneste, som frivillige, der ønsker at forblive medlem af den aktive styrke, skal gennemføre.

Kl. 16.55

Dertil kommer, at den lovpligtige uddannelse skærpes for frivillige i hjemmeværnet. Forslaget medfører også, at som konsekvens af kommunalreformen ændres reglerne om udpegelse af

medlemmer til distriktsudvalgene; der laves en ny distriktsinddeling, som bliver tilpasset den nye kommunestruktur.

Det Radikale Venstre har i mange år været meget kritiske over for hjemmeværnet. Det her indgår i det forsvarsforlig, som vi i øvrigt er utrolig glade for. Vi finder, jævnfør den kritik, der har lydt eksempelvis fra Rigsrevisionen omkring uddannelsens indhold, uddannelsens længde, dokumentation for afholdt uddannelse og den slags, at der har været grund til virkelig at stramme effektivt op, og der finder vi, at lovforslaget her er et skridt i den rigtige retning.

Samtidig vil jeg også gerne sige, at vi efter vores opfattelse ikke er færdige med at diskutere hele det område omkring totalforsvar. Vi ved jo, at der er aktører både inden for beredskabsarbejdet, inden for hjemmeværnet og inden for politiet, og de præcise grænser for, hvem der gør hvad, er, jævnfør artiklen i Ekstra Bladet i dag, mildest talt heller ikke altid afklaret, kan man få fornemmelsen af, og derfor er det også en ting, som vi kommer til at vende tilbage til løbende.

Men som sagt er vi rigtig glade for forsvarsforliget. Det her indgår i forsvarsforliget, og der for støtter vi også lovforslaget.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Bare to spørgsmål. Jeg er godt klar over, at det ikke er, fordi hjertet banker varmt hos De Radikale for det her, men alligevel: Hvad er begrundelsen for, at vi skal have en bevæbnet frivillig styrke, og mener Det Radikale Venstre, at det er i orden, at hjemmeværnet begynder at lave politimæssige opgaver?

(Kort bemærkning).

Morten Helveg Petersen (RV):

Med hensyn til den sidste del af spørgsmålet forstår jeg, at der også er flere nuancer i den sag, men det kan være, forsvarsministeren vil komme nærmere ind på det i sin besvarelse. Men pointen her er vel, at efter anmodning fra politiet kan hjemmeværnet indgå i løsning af opgaver.

Med hensyn til den første del af spørgsmålet vil jeg sige, at det er min opfattelse og mit indtryk, at i eksempelvis bevogtningsopgaver kan der være behov for at have den type kompetencer, om man vil, og der indgår det så i lovforslaget, at man i øvrigt skærper kravene til uddannelse, skærper kravene til dokumentation og

den slags, og det er jo fornuftige skridt i den rigtige retning.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Det principielle er jeg ikke enig i, altså at man skal have frivillige bevæbnede styrker, der render rundt med våben. Jeg kan ikke se nogen som helst form for begrundelse for det.

Med hensyn til det med det politimæssige vil jeg gerne høre, om Det Radikale Venstre på baggrund af det, der nu er kommet frem, på en eller anden måde vil sikre sig, at der ikke sker et skred, sådan at et nogle gange hårdt presset politi begynder at overlade flere og flere opgaver til et hjemmeværn, der ikke er uddannet og heller ikke er bemyndiget til at udføre de opgaver, som politiet har. Vil Det Radikale Venstre sikre sig, at der ikke sker et skred her, sådan at politiet er politiet, og at hjemmeværn – heldigvis – er noget helt andet?

(Kort bemærkning).

Morten Helveg Petersen (RV):

Jamen vi finder det vigtigt, at det er Rigspolitichefen, der har det afgørende ord her, altså om Rigspolitichefen ønsker den form for assistance. Og hvis Rigspolitichefen måtte ønske det – det kan være i tilfælde af bevogtning, og der kan være noget trafikregulering, eller hvad ved jeg, der kan være alle håndte typer opgaver – er det Rigspolitichefen, der har og skal have det afgørende ord. Det er klart, at det er et princip, som vi virkelig vogter over og agter at være meget opmærksomme på, for selvfølgelig må det være udgangspunktet for det hele.

Formanden:

Tak til hr. Morten Helveg Petersen, og så er det hr. Holger K. Nielsen som ordfører.

Holger K. Nielsen (SF):

Det her er jo en del af forsvarsforliget, som vi ikke er med i, og jeg kan afsløre, at vi ikke kan støtte det her forslag. Jeg synes generelt, at det er noget rod med den måde, man håndterer hjemmeværnet på, også i forsvarsforliget.

Der er nogle gode intentioner om totalforsvar, om, at man ændrer hele måden at tænke forsvar på i forlængelse af det nye trusselsbillede. Det er sådan set noget, vi er helt enige i. Man er også godt klar over, at der ikke længere er en militær trussel imod Danmark som nation, som der var tidligere, og at sikkerhedspolitik og forsvarsopo-

litik skal tænkes helt anderledes bredt. Derfor begrebet totalforsvar.

I den sammenhæng kommer hjemmeværnet lidt skævt ind, for hjemmeværnet er jo et barn af den kolde krig. Det var jo efter anden verdenskrig, at man startede opbygningen af det, og det er bygget op som en del af et frivilligt forsvar i forhold til en militær besættelse af Danmark. Det er den tænkning, hjemmeværnet er bygget op omkring, og det er jo det trusselsbillede, som ikke er der længere.

Kl. 17.00

Derfor kunne man jo godt efter min mening bruge de positive erfaringer, som også er i hjemmeværnet i forbindelse med civile opgaver, men så burde man tage konsekvensen af det og sige, at der ikke længere skal være tale om et bevæbnet frivilligt korps; der skal være tale om en udvidelse af beredskabskorpset eller en udvidelse af det civile beredskab, hvor man så siger, at de folk ikke skal have våben, fordi det ikke længere er en del af forsvaret i traditionel forstand, men en del af et beredskabsforsvar, som jo ligger som begreb for den nye måde at tænke forsvarspolitik på.

Men det har man ikke gjort. Jeg kan ikke sige noget om årsagerne, men der er jo en meget stor veneration, ved jeg, mange steder for hjemmeværnet, og derfor har det måske været svært at tage fat på det – men det kommer man til.

Når det er noget roderi, så bliver det jo yderligere et problem med den sag, vi så her for nylig, hvor de går ind i politiopgaver: Der er sket en forbrydelse et sted, og så står der en bevæbnet hjemmeværnsmand og agerer politimand. Jeg ved godt, at man siger, at det bare er et enkelt tilfælde, men man kan vel ikke udelukke, at tilsvarende tilfælde kommer op igen. Og det skyldes jo denne her sammenblanding, der er.

Når det er så svært at få en ordentlig diskussion af, hvordan man kan samtænke politiindsatsen med andre måder at bekæmpe terrorisme på og gå ind i det, hvis der kommer terrorhandlinger, så skyldes det jo i høj grad, at politiet og andre ikke vil have de her bevæbnede hjemmeværnsfolk løbende rundt. Det er de simpelt hen utrygge ved. Man er overbevist om, at hvis de løber rundt med geværer, vil det kunne gøre mere skade end gavn.

Derfor er man altså nødt til på et eller andet tidspunkt at få en anden diskussion om hjemmeværnets rolle. Jeg synes, de gør mange udmærkede ting i forbindelse med civile opgaver, at hjælpe til med f.eks. trafikregulering, og hvis

der sker katastrofer, kan de gå ind der, afgjort. Men det er bare ikke opgaver, hvor de har brug for våben; det kan jeg ikke se. Derfor er man nødt til at tænke hjemmeværn i sammenhæng med det civile beredskab frem for at tænke det i sammenhæng med det militære forsvar. Og det er hele fejlen ved den her konstruktion.

(Kort bemærkning).

Per Kaalund (S):

Nu skal vi selvfølgelig ikke have nogen historieudveksling, men jeg har ganske kort et spørgsmål til hr. Holger K. Niensens bemærkning om, at hjemmeværnet skulle være et barn af den kolde krig. Det er rigtigt, at de havde rigtig mange opgaver under den kolde krig, men jeg mener egentlig, man skal en tak længere tilbage, for der var jo også tale om anden verdenskrig og hele modstandsbevægelsen og hele opbygningen med en kommitteret og et folkeligt islet osv. Der kan hr. Holger K. Nielsen jo bare bekræfte, at sådan var det.

(Kort bemærkning).

Holger K. Nielsen (SF):

Ja, det er korrekt. Men den kolde krig startede så lige derefter, ikke? Men det er rigtigt, at det var anden verdenskrig og modstandsbevægelsen, aldrig mere 9. april, der var grundlaget for det. Det har jo været grundlaget for meget dansk forsvartænkning igennem mange år. Men det er jo den tænkning, der ikke længere er relevant med det nye trusselsbillede, og derfor er vi nødt til at tænke anderledes.

Formanden:

Tak til hr. Holger K. Nielsen. Så er det hr. Frank Aaen som ordfører.

Frank Aaen (EL):

Det er helt korrekt, at hjemmeværnet stammer fra frihedsbevægelsen og anden verdenskrig og dengang også havde deltagelse af mange kommunister, men så blev det jo hurtigt koldt, og alle kommunisterne blev verfet ud, og siden da har hjemmeværnet ikke været særlig venstreorienteret.

De afgørende spørgsmål, vi står over for, er: Hvorfor skal vi have en bevæbnet frivillig styrke i dagens Danmark? Hvorfor skal der være civile, der hjemme i deres klædeskab stadig væk har våben stående hele året rundt? Hvad er begrundelsen for at have sådan en institution? Hvorfor skal de holde skydeøvelser?

Vi fik ikke noget svar på: Hvem er det, man skal øve sig i at skyde på? Det kan godt være, det lyder som et morsomt spørgsmål, men det er det jo ikke. Det er jo dybt alvorligt, at man har nogle mennesker i en frivillig organisation, som går og øver sig på, at de kan skyde på nogen, uden at vi ved, hvem det er, de eventuelt skal skyde på.

Vi fik at vide, at det var noget med at bekæmpe terror. Jeg har forstået, at politiet stærkt har fræbedt sig at have bevæbnede hjemmeværnsfolk rendende rundt i forbindelse med den slags opgaver. Og jeg vil da gerne have et klart svar fra ministeren på, at det under ingen omstændigheder kan komme på tale, at vi har bevæbnede hjemmeværnsfolk rendende rundt til at lave den slags politiopgaver, som bekæmpelse af terrorister og den slags er.

Kl. 17.05

Er der overhovedet en situation, vil jeg gerne spørge ministeren, hvor man kan forestille sig, at man vil bruge hjemmeværnet, hvor hjemmeværnsfolkene er bevæbnede? Kan det tænkes? Så vil jeg da gerne have det at vide. Så kan vi jo tage stilling til, om det er klogt.

Så tales der om civile opgaver. Det har vi bo-ret i tidligere. Nu var det selvfølgelig i forbindelse med en omlægning af hjemmeværnet, men tidligere har det jo vist sige, at den samlede tid, hjemmeværnet bruger på civile opgaver, er nogle få procent af den samlede arbejdstid, der ligger i hjemmeværnet. Jeg ved ikke, om det har ændret sig. Jeg tror det næppe.

Jeg er da helt med på, at det er godt at lave en organisation, hvor civile frivilligt kan organisere sig og deltage i forskellige beredskabsopgaver, altså komme ud og hjælpe, når der er brug for det. Jeg er meget tilhænger af, at man giver civilsamfundet mulighed for at organisere sig og udføre opgaver for fællesskabet, herunder også opgaver i forbindelse med brand og opgaver, når der sker en ulykke et eller andet sted. Men hvorfor skal det være klistret ind i noget militært? Man kunne da også rekruttere langt flere og langt bredere, hvis ikke det havde lidt for mange latterlige militære præg, og at det i stedet var en organisation, der ligesom Beredskabsforbundet går direkte ind i civile opgaver.

Det er jo 700 mio. kr., vi taler om. Sådan har jeg læst finansloven. Jeg kan se, at ministeren ryster på hovedet, men så kan vi få det rigtige tal senere. Det er jo mange penge, vi taler om, som vi bruger på den her organisation, hvor beredskabet i Danmark i almindelighed lider under, at

det ikke får penge nok. Vi har jo fået mange breve om, at de har for lidt penge at gøre godt med.

Så har jeg bare lige til sidst et spørgsmål til forsvarsministeren: Er det rigtigt, at vi stadig væk har sådan en ordning, hvor den kommitterede for hjemmeværnet får samme aflønning og har samme form for begunstigelser fra samfundet som Folketingets formand? Er den kommitterede for hjemmeværnet lige så fornem og bliver aflønnet i samme grad med fri bil til rådighed og al den slags som Folketingets formand, som i øvrigt – undskyld, jeg ved ikke, om det er tilladt at sige det – får for meget? Det er i hvert fald helt vildt for meget, hvis det, jeg har hørt, er rigtigt.

Formanden:

Tak til hr. Frank Aaen. Og så er det forsvarsministeren.

Forsvarsministeren (Søren Gade):

Jeg vil starte med at sige tak for de generelt positive indlæg til det lovforslag, vi behandler her. Jeg vil understrege, at lovforslaget i hovedtræk er en konsekvens af den nye aftale om forsvarrets ordning 2005-2009. Det er en udmøntning af forsvarsforliget.

Som det fremgår af forsvarsforliget af 10. juni 2004, omfatter totalforsvaret udnyttelse af alle ressourcer for at opretholde et organiseret og funktionsdueligt samfund, at beskytte befolkningen samt samfundets værdier.

Som et led i regeringens ønske om at styrke totalforsvaret samles løsningen af en række af det statslige redningsberedskabs og forsvarrets opgaver i en struktur, der sikrer synergieffekt og forenkling. Tilsvarende gælder for hjemmeværnet, der under bevarelse af dets identitet integreres i forsvarrets operative og støttende strukturer.

Hjemmeværnet fokuseres derfor mod totalforsvaret på en lang række områder. Hjemmeværnet skal fortsat støtte hæren, søværnet og flyvevåbnet og kan i fremtid efter anmodning løse lokale, regionale eller landsdækkende opgaver i form af bistand til politiet, redningsberedskabet m.fl.

Hjemmeværnets medlemmer opdeles i en aktiv styrke og en reserve. Kravene til medlemmernes lovpligtige uddannelse skærpes. Indholdet fokuseres mod totalforsvaret. Der er bl.a. en udvidelse med uddannelse inden for brand og redning. Nye medlemmer optages og placeres i en funktion i hjemmeværnets aktive styrke og kan således tidligst overføres til hjemmeværnets

reserve efter at have gennemført den lovpligtige uddannelse.

Ca. 23.000 frivillige medlemmer indgår i den aktive styrke, og 31.000 medlemmer indgår i hjemmeværnets reserve pr. 1. januar 2006. For at fortsætte tjenesten i den aktive styrke er der krav om mindst 24 timers funktionsrelateret tjeneste årligt. Det er endvidere et krav, at den frivillige i den aktive styrke, som har fået udleveret våben, skal bestå en færdighedsprøve i våbenbetjening samt en kontrolskydning. Indførelsen af den årlige prøve er en forbedring af uddannelsesniveaue og en kvalitetssikring af de frivilliges skydefærdigheder. Ved overførsel til reserven afleveres våben og funktionsudrustning.

Kl. 17.10

Lovforslaget, vi behandler i dag, indebærer desuden, at kravet om at anvende bopæl eller arbejdssted som kriterium for, hvilken enhed et medlem kan søge optagelse i, ophæves. Herved fremmes hjemmeværnets fokusering på totalforsvaret, herunder rekruttering til specialiserede enheder.

Som en konsekvens af kommunalreformen foreslås reglerne om udpegning af kommunale medlemmer til hjemmeværnets distriktsudvalg ændret, idet der bl.a. laves en ny distriktsinddeling, som bliver tilpasset den nye kommunestruktur. Samtidig vurderes det formålstjenligt, at det fremover bliver kommunerne i de enkelte distriktsudvalgsområder, der indstiller medlemmer til hjemmeværnets distriktsudvalg.

Med hensyn til distriktsudvalgenes sammensætning foreslås det, at udvalgene som udgangspunkt fremover består af en formand og fire til ti medlemmer. Jeg skal nævne, at ændringerne vedrørende distriktsudvalgene først træder i kraft den 1. januar 2007 samtidig med kommunesammenlægningerne.

Så var der en lang række spørgsmål, bl.a. foranlediget af den artikel, der har været i Berlingske Tidende i dag, og de fokuserer meget på de opgaver, som politihjemmeværnet løser.

Jeg vil gerne sige indledningsvis, at politihjemmeværnet altså er sat i verden for at støtte politiet, at politihjemmeværnet bliver uddannet af bl.a. politifolk, og at politihjemmeværnskompagnerne oftest er under ledelse af en politimand, der er chef for de her politikompagner.

Vi har et politisk flertal, der så sent som i sommeren 2004 besluttede at fokusere hjemmeværnet mod totalforsvaret, altså at hjemmeværnet skal kunne yde relevant støtte til forsvaret,

redningsberedskabet og politiet. Ifølge lov om forsvarets formål, opgaver og organisation skal forsvaret, herunder også hjemmeværnet, også i dagligdagen og efter anmodning kunne yde bistand til bl.a. Told og Skat, redningsberedskabet og ikke mindst politiet. Politihjemmeværnet er, som jeg har nævnt, primært oprettet til støtte for politiet, og der er i dag ca. 6.000 frivillige i politihjemmeværnet.

I de konkrete eksempler, der er nævnt i medierne i dag, har hjemmeværnet efter anmodning fra de stedlige politimestre støttet politiet i opgaveløsningen, og der vil jeg gerne understrege, at det ikke er hjemmeværnsfolk, der udpeger, hvilke bilister der er blevet stoppet. Der er tale om, at hjemmeværnet har bistået politiet med den konkrete opgave efter anmodning fra politiet.

Det er også vigtigt at sige, at hjemmeværnet ikke bliver brugt i situationer, hvor der kan være en konfrontation med civile. Det er sådan, at indsættelser, der indebærer risiko for konfrontation mellem hjemmeværnets personel og befolkning, skal godkendes af Forsvarsministeriet. Jeg har ikke kendskab til, at det på noget tidspunkt har været lagt op til nogen som helst forsvarsminister. Hjemmeværnet består af civile mennesker i Danmark, som ønsker at gøre en indsats for kongeriget. Politihjemmeværnet skal støtte politiet, og det gør det efter anmodning fra politimestrene, og det er altså politimestrene, der afgør, hvornår de mener at have behov for støtte.

Det er vigtigt at sige, at når man kan fjerne nogle opgaver, som hjemmeværnet kan løse, så vil politiet jo få endnu mere tid til reelle politiopgaver.

Jeg vil gerne sige, at i forbindelse med fyrværkerikatastrofen i Seest var der langt over 1.000 hjemmeværnsfolk, som frivilligt var engageret i afspærringen af det store område, som var berørt af ulykken. Det er en indsats, som jeg ved også politiet har værdsat, fordi man ikke havde ressourcer til både at koncentrere sig om alle de andre opgaver og også afspærre området, hvilket jo var vigtigt, dels for at folk ikke bevægede sig derind og kom i fare, dels selvfølgelig også for at passe på seestborgernes ejendele, således at de ikke blev tyvstjålet i den forfærdelige situation, folk stod i.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Det er oplagt, at hjemmeværnet nogle gange løser opgaver, som er vigtigt at få løst, jeg har al-

drig påstået andet. Det er bare en meget, meget stor organisation til 700 mio. kr. om året at have stående, når vi kigger på, hvor tit det er, at der løses vigtige civile opgaver.

Vi fik svar fra forsvarsministeren for nogle år siden, men vi kan jo stille det spørgsmål igen, hvor mange timer der rent faktisk udføres civilt arbejde. Så tror jeg, vi får sat det nogenlunde på plads.

Nu fik jeg ikke noget svar på det andet spørgsmål, jeg havde, som jeg synes er meget vigtigere: Hvad er det, hjemmeværnets øver sig på og skal skyde på i en given situation?

(Kort bemærkning).

Forsvarsministeren (Søren Gade):

Det er således, at i aftalen om forsvaret af 10. juni 2004 bliver hjemmeværnets støttefunktioner inkorporeret i – hvad skal vi sige? – det traditionelle forsvar. Det betyder, at den bevilling på 700 mio. kr. gradvis er faldende til 430 mio. kr., idet der nu er et fællesskab mellem forsvaret og hjemmeværnets.

Kl. 17.15

Med hensyn til den bevæbnede del er hjemmeværnets jo en militær organisation. Ifølge lov om forsvarrets formål skal hjemmeværnets ligesom resten af forsvaret også i dagligdagen kunne yde støtte.

Så spørger hr. Frank Aaen om et helt konkret eksempel.

Der må jeg sige, at det er sådan, at hjemmeværnets i en situation ville kunne støtte politiet, f.eks. hvis man nu kunne forestille sig en større terroraktion, hvor de 10.500 betjente, vi har i Danmark, kom under hårdt pres. I den konkrete situation kunne man bede hjemmeværnets om f.eks. at bevogte et givent objekt eller et givent område, og hvis det sker, ja, så skal de hjemmeværnsfolk, som bliver bedt om at deltage i den bevogtning, jo også være uddannede til at bruge deres våben.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Jeg tror nok, at vi bør tage det op til en nærmere diskussion, om vi forestiller os, at det er den måde, vi skal bekæmpe terror på i Danmark.

Jeg vil også sige, at det forsvar for, hvad politihjemmeværnets må have af opgaver, tror jeg altså også trænger til en mere principiel diskussion, end jeg erindrer til en folketings debat har haft.

Lad mig så bare sige til sidst: Det er korrekt, at beløbet til hjemmeværnets falder fra 2005 til

2006 og videre frem, men det er immer væk sådan, at det beløb stadig væk har en størrelsesorden, så vi kunne fordoble bevillingen til det civile beredskab, hvis vi nedlagde hjemmeværnets.

(Kort bemærkning).

Forsvarsministeren (Søren Gade):

Se, nu er jeg klar over, at hr. Frank Aaen aldrig har været tilhænger af hjemmeværnets og ej heller er det i dag.

Men det er altså sådan, at hjemmeværnets for mig at se er en meget stærk ressource, der består af frivillige, som ønsker at gøre en indsats. Nu målretter vi hjemmeværnets opgaver mod det nye totalforsvar så at sige og mod det trusselsbillede, der er.

Det kan aldrig nogen sinde være et problem i det danske samfund, at der er mange frivillige. Der kan være nogle forkerte opgaver, men det er aldrig et problem, at der er mange frivillige, og hvis der er forkerte opgaver, så er det vores ret og pligt som politikere at sørge for, at de bliver målrettet mod det trusselsbillede, samfundet står over for, og det mener jeg helt klart at forsvarsforliget af 10. juni 2004 er udtryk for, og jeg mener, at det lovforslag, vi behandler i dag, er en udmøntning af det forlig, vi indgik den 10. juni 2004.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Forsvarsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

6) **Forhandling om redegørelse nr. R 6:**

Familie- og forbrugerministerens familiepolitiske redegørelse af 25/11 2005.

Af familie- og forbrugerministeren (Lars Barfoed).

(Redegørelsen anmeldt 25/11 2005. Redegørelsen givet 25/11 2005. Meddelelse om forhandling 25/11 2005).